

۶-۱. برگزیده آثار عین القضاة همدانی، کاظم کهدویی، یدالله شکیبافر، چاپ اول،

پیام یزد، ۱۳۷۳، ۲۷۳ صفحه.

برگزیده آثار عین القضاة کتابی است که برای درس آثار عین القضاة همدانی تهیه شده است. اصل متن که نوشته عین القضاة است از سادگی و روانی برخوردار است. بخش توضیحات نیز که مؤلفان گزیده افزوده اند، طبعاً به جهت اینکه زبان نوشتار امروزی است، ساده است. در اصل متن که متنی کهن است، طبعاً برخی از کاربردها که ویژگی سبکی آن دوره است دیده می شود. اما در توضیحات مؤلفان هر چند قواعد زبان فارسی حتی الامکان رعایت شده و از این بابت غلط های فاحشی دیده نمی شود، گاهی برخی عبارات که تکراری است دیده می شود و فعل های وصفی را نیز در مواردی، چند بار پشت سر هم آورده اند (به عنوان مثال ر.ک. ص ۱۳ سطر اول).

تلخیص و شرح مطالب مشکل متن از حیث صوری کیفیت مناسبی دارد. گزیده های خواندنی ای از تمهیدات و نامه ها و رساله یزدان شناخت و لوایح و رساله امکنه و ازمنه انتخاب شده است که دانشجوی ادبیات با خواندن آنها می تواند با افکار و جهان بینی عین القضاة آشنا شود.

فهرست مطالب، با مطالب متن تناسب دارد و مؤلفان، فهرست‌های جامعی از آیات، احادیث، و اعلام، لغات و منابع و مآخذ ذکر نموده‌اند. از آنجا که کتاب برگزیده‌ای از چندین اثر عین القضاة است و عناوین آن بر اساس عناوین خود آثار انتخاب شده است، بهتر بود که برای قسمت نامه‌ها نیز در فهرست عنوان نامی ذکر می‌شد که با خود مطلب هماهنگی و تناسب داشته باشد. هرچند در بالای نامه‌ها، عنوانی ذکر شده، شایسته بود که همین عنوان در فهرست هم ذکر می‌شد.

عبارات قرآنی و احادیث زیادی در متن دیده می‌شود و مؤلفان غالباً به ترجمه آیات و احادیث موجود در متن پرداخته‌اند.

در متن برخی لغات و اصطلاحات معنی شده، اما گاه به توضیح بیشتری نیاز است. در مجموع می‌توان گفت مؤلفان گزیده، تا حد زیادی از ابزار لازم که توضیح مطلب است، استفاده کرده‌اند.

متن در مجموع از جامعیت برخوردار است. نیز محتوا با فهرست مطابقت دارد. در برگزیده آثار عین القضاة اغلاط چاپی‌ای وجود دارد که می‌توان آنها را در چاپ‌های دیگر برطرف نمود. همچنین اغلاطی هم در اعراب آیات و احادیث وجود دارد که نمی‌توان نادیده گرفت.

مقدمه این برگزیده در عین اختصار، خواننده را با آثار عین القضاة و اعتقادات او و اصطلاحات عرفانی و موازین شرعی و اخلاقی زمان عین القضاة و سبک نگارش نشر فارسی در زمان مؤلف آشنا می‌سازد.

مؤلفان گزیده در آنچه برای توضیح آورده‌اند، غالباً به منابع مورد استفاده اشاره کرده‌اند. شیوه استناد دهی کتاب صحیح است و اغلب کتاب‌هایی که به آنها ارجاع داده شده و مطالبی از آنها نقل شده منابعی معتبر و برجسته و قابل توجه هستند.

متن حاضر برای تدریس مناسب است و چنانچه برخی از توضیحات زاید کاسته شود و در عوض بر حجم متن افزوده شود بهتر خواهد بود. زیرا هم دانشجو بیشتر با این گونه متون آشنا می‌شود و هم می‌توان مطالب متنوع تری را در کتاب جای داد. چنانچه مؤلفان در انتخاب متون تازه‌ای علاوه بر متون فعلی بکوشند و نیز در کاستن توضیحات زائد و در عوض افزودن توضیحاتی که لازم بوده و از قلم افتاده، بکوشند متن جامع‌تر و بهتری را پیش روی دانشجویان قرار خواهند داد. دیگر اینکه این کتاب به مقدمه علمی تری نیاز دارد و این موضوع هم نباید از نظر مؤلفان دور ماند.

در مجموع، روانی و رسایی سبک نگارش، به کارگیری ابزار و فنون لازم برای تفهیم مطلب، مطابقت با سرفصل‌های شورای عالی برنامه ریزی، رعایت امانت در ذکر مأخذ و گزینش مناسب و توضیحات نسبتاً خوب از نقاط قوت این متن است.